

VYUČOVÁNÍ

Metody, organizační formy, hodnocení

Tento učební materiál vznikl v rámci projektu Inovace studijního programu Pastorační a sociální práce ETF UK (CZ.2.17/3.1.00/33279) spolufinancovaného z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hlavního města Prahy.

Evropský sociální fond – Operační program Praha Adaptability
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Co je vyučování

- Vyučování je forma cílevědomého a systematického vzdělávání a výchovy dětí, mládeže a dospělých. Tato forma je naplňována vzájemnou součinností učitele a žáků. Celistvost vyučování je dána vnitřními vztahy uvnitř systému, které jsou vzájemně propojeny a navzájem se ovlivňují. Zároveň jde o celek, který je také ovlivněn kontextem, ve kterém funguje.

Funkce vyučování

- Informativní – předáváním informací
- Formativní – všestranný rozvoj schopností, rozvoj přesvědčení, postojů, charakteru, volných vlastností
- Integrativní – vytváří systém informací, sjednocuje informace z různých zdrojů
- Instrumentální – nástroje pro řešení životních situací
- Výchovná - zajišťuje kázeň, citové, estetické prožívání....

Modely učení

- Modely zvýrazňující sociální dimenzi
- Modely zvýrazňující informační dimenzi
- Modely zvýrazňující osobnostní dimenzi
- Modely zvýrazňující modifikaci v chování v odezvě na informaci o úspěch v úkolu

Motivace

- Souhrn činitelů, které podněcují, orientují a udržují chování člověka
 - ▣ prostředek ke zvyšování efektivity učební činnosti
 - ▣ Rozvoj motivační sféry člověka
- Motivace
 - ▣ Vnitřní
 - ▣ Vnější

Jak motivovat, co motivuje

- Základ motivačních postojů v rodině
- Klima třídy a školy
- Děti se ve skupině necítí ohroženy
- Dítě má prostor pro výběr a řízení toho, co, kdy a kde bude dělat, mohou spolurozhodovat, cítí, že jsou bráni vážně
- Využití potřeb
 - Poznávací
 - Sociální
 - Výkonové

Proč se děti chtějí učit –nejběžnější důvody

1. Věci, které se učím, se mi hodí
2. Kvalifikace, kterou studiem získám, se mi hodí
3. Při učení mívám obvykle dobré výsledky a tento způsob mi zvyšuje sebevědomí
4. Když se budu dobře učit, vyvolá to příznivý ohlas mého učitele nebo spolužáků
5. Když se nebudu učit, bude to mít nepříjemné důsledky
6. Věci, které se učím, jsou zajímavé a vzbuzují moji zvědavost
7. Zjišťuji, že vyučování je zábavné

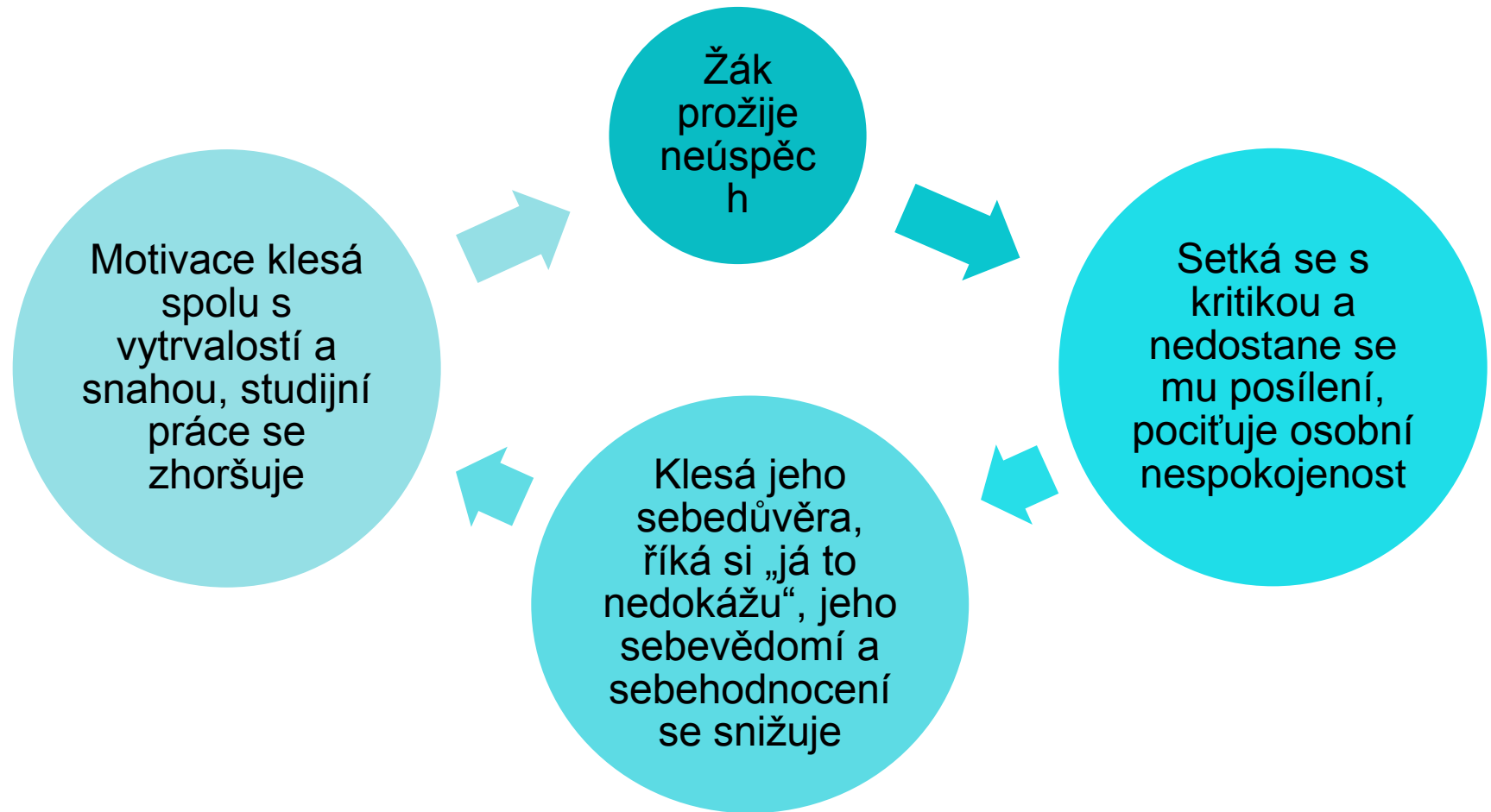
Význam úspěchu pro motivaci

Hnací síla učení (Petty)

Zpětný chod začarovaného kruhu (Petty)

Metody vyučování

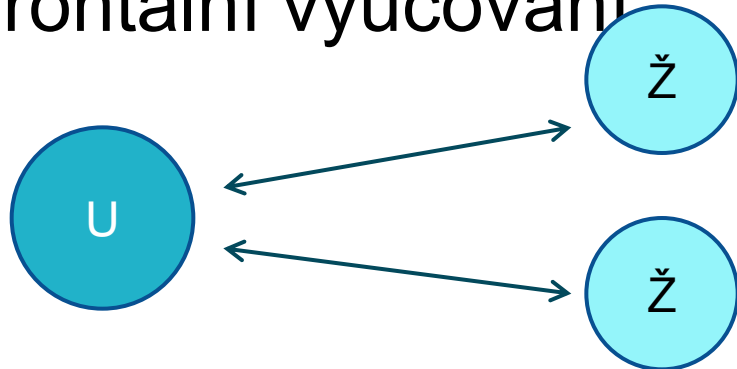
- Slovní metody
 - Monologické
 - Vysvětlování
 - Výklad
 - vyprávění
 - Přednáška
 - Dialogické
 - Rozhovor
 - Diskuse
 - dramatizace
 - Metoda písemných prací
 - Práce s knihou a učebnicí
- Metody názorně demonstrační
 - Pozorování předmětů a jevů
 - Předvádění (demonstrace) obrazů, pokusů, činností
 - Projekce statická a dynamická
- Metody praktické
 - Nácvik pohybových dovedností
 - Žákovy pokusy
 - Grafické a výtvarné práce
 - Pracovní činnosti (v dílnách...)

Organizační formy

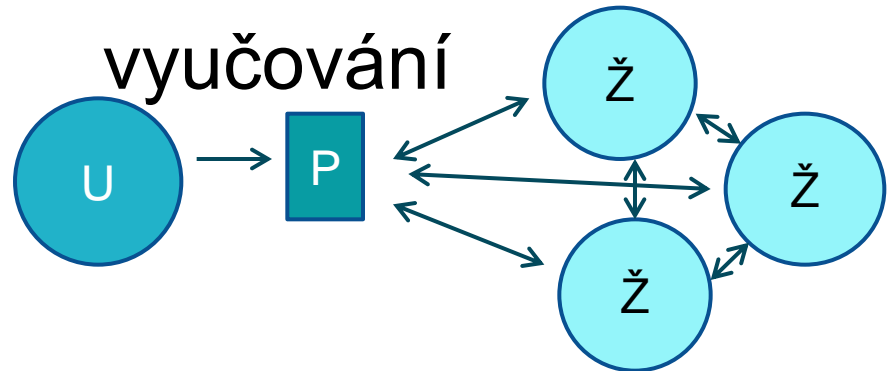
- Konkrétní organizační rámec, v němž se uskutečňuje proces přetváření učiva
- Dělí se
 - Podle prostředí, v němž se učení uskutečňuje
 - Ve škole, v laboratoři, exkurze příroda, praktický výcvik v dílně
 - Podle časové formy organizace
 - Časová rozvrh, způsob rozvržení týdne, roku...
 - Podle organizace vzájemné součinnosti učitele a žáků

Řízení učební činnosti žáků

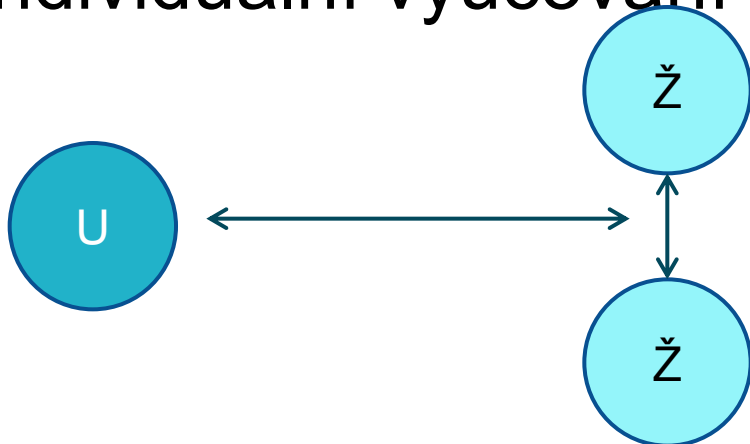
Frontální vyučování

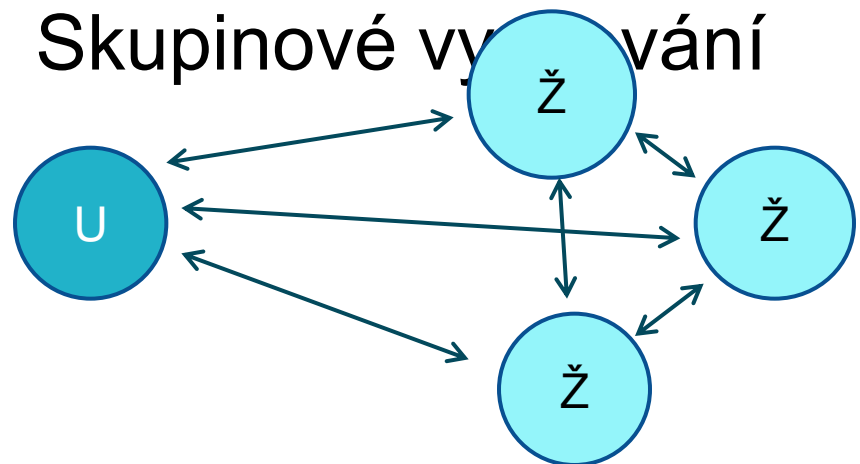
Individualizované vyučování

Individuální vyučování

Skupinové vyučování

Hodnocení

Hodnocení = vyjádření výsledků vzhledem k cíli

Funkce hodnocení:

- Zpětná vazba pro dítě
- Zpětná vazba pro vychovatele
- Motivační (zvýšení i snížení! motivace)
- Výchovná (utváření vlastností a postojů)

Pozor na klasifikaci – ne, diagnostika, hodnocení

Hodnocení formativní - sumativní

Druhy hodnocení aneb vzhledem k čemu hodnotíme

- Hodnocení normativní – výkon posuzujeme vzhledem k výkonu ostatních
- Hodnocení kriteriální – výkon posuzujeme vzhledem k předem daným kritériím
- Hodnocení individualizované – výkon posuzujeme vzhledem k předchozím výkonům a možnostem dítěte

Možnosti hodnocení

- Širší slovní hodnocení
- Portfolio
- Didaktický test

Pedagogické zásady

Obecné požadavky, které je potřeba ve výchovně vzdělávacím procesu dodržovat, aby byla výchova účinná

Vztahují se na všechny stránky výchovně vzdělávací činnosti

Neexistuje konečný počet, není důležité pořadí zásad, ale jejich obsah a využití v praxi.

Zásady

- Zásada výchovného vyučovania
- Zásada vedeckosti
- Zásada spojenia teórie s praxí
- Zásada individuálneho prístupu k žákum
- Zásada názornosti
- Zásada uvědomělosti
- Zásada aktivity
- Zásada přiměřenosti
- Zásada soustavnosti
- Zásada trvalosti

Další zásady

- Zásada spojení výchovy se životem jedince
- Zásady působení na všechny složky osobnosti
- Zásada jednoty výchovných požadavků a důslednosti výchovy
- Zásada spojení pg. vedení s rozvojem samostatnosti vychovávaných